

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

23 ianuarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Guzun Ion, Catan Liliana, Boico Victor și Cobzac Elena,

judecând, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de către Adjunctul Procurorului General interimar, Dimitraș Marcel, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei norodnice a raionului Florești din 04 septembrie 1964, în cauza penală privindu-l pe

Rusu (Russu) Dumitru Xxxxx, xxxxx.

Asupra recursului în anulare, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei norodnice a raionului Florești din 04 septembrie 1964, Rusu (Russu) Dumitru a fost condamnat în baza art. 77 alin. (1) Cod penal al RSSM (red. an. 1961) la 3 ani privațiune de libertate, cu executare în colonie de corectare prin muncă cu regim comun.

2. Potrivit sentinței, Rusu (Russu) Dumitru a fost declarat vinovat și condamnat pentru faptul că, fiind recunoscut apt de serviciul în forțele armate ale URSS, de către comisia medicală pe lângă Comisariatul raional militar Florești, la 12 august 1964, a recepționat citația de a se prezenta la Centrul de recrutare al Comisariatului raional pentru a fi încadrat în serviciul militar activ al Armatei Sovietice, însă, la data stabilită nu s-a prezentat, eschivându-se intenționat de la înrolare în serviciul militar activ în rândurile Armatei Roșii, adică a comis infracțiunea prevăzută de art. 77 alin. (1) Cod penal al RSSM (red. an. 1961).

3. La 09 august 2022, Adjunctul Procurorului General Interimar Dimitraș Marcel, a declarat recurs în anulare, prin care, invocând prevederile art. 452 alin. (1), 453 alin. (1) Cod de procedură penală, solicită casarea sentinței Judecătoriei norodnice a raionului Florești din 04 septembrie 1964, cu încetarea procesului penal în privința lui Rusu (Russu) Dumitru și reabilitarea acestuia.

În motivarea recursului în anulare, recurentul invocă că:

- inculpatului i-au fost încălcate drepturile stipulate în art. 18 din Declarația

Universală a drepturilor omului, potrivit căruia „*orice persoană are dreptul la libertatea gândirii, a conștiinței și a religiei*”, garantate de art. 9 din Convenția pentru apărarea Drepturilor omului și a Libertăților Fundamentale, prin urmare, nu putea fi acuzat și condamnat;

- sentința de condamnare este afectată de un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, întrucât a fost încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil;

- a fost încălcat dreptul la un proces echitabil, ceea ce conform art. 6 pct. 44) Cod de procedură penală reprezintă un viciu fundamental admis în cadrul examinării precedente a cazului, ceea ce în mod direct afectează decizia adoptată;

- potrivit prevederilor art. 452, 453 alin. (1) Cod de procedură penală hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea pronunțată;

- potrivit art. 3 lit. g) al Legii RM nr. 1225/1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, sunt declarate nevinovate persoanele care în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990 au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul Republicii Moldova, inclusiv cele care au fost „condamnate pentru eschivare, din motive religioase, de la înrolare în rândurile armatei roșii.”;

- hotărârea judecătorească în cauză urmează a fi casată cu încetarea procesului penal în privința lui Rusu Dumitru, în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, în legătură cu prezența circumstanțelor care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală.

4. Judecând recursul în anulare în baza materialelor din dosar și a motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Hotărârile irevocabile de condamnare pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, numai în cazurile prevăzute de art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

La 30 decembrie 1992, a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Colegiul penal lărgit menționează că, potrivit art. 3 lit. g) al Legii nominalizate, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul

Republicii Moldova, inclusiv cele care au fost „condamnate pentru eschivare, din motive religioase, de la înrolare în rândurile armatei roșii”.

Astfel, la caz se constată că, Rusu Dumitru, fiind condamnat pentru refuzul de a fi încadrat în serviciul militar al Armatei Sovietice, cade sub incidența art. 3 lit. a) din Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice din 08 decembrie 1992 (cu modificările ulterioare), urmând a fi reabilitat.

Ținând cont de cele constatate și de prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit găsește prezente în speța vizată motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Rusu Dumitru în baza art. 77 alin. (1) Cod penal al RSSM, cu casarea acesteia, iar în temeiul prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, dispune încetarea procesului penal, din motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală și reabilitarea condamnatului.

5. În conformitate cu art. art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), 453 alin. (1), 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E:

Admite recursul în anulare declarat de către Adjunctul Procurorului General interimar, Dimitraș Marcel, casează total sentința Judecătoriei norodnice a raionului Florești din 04 septembrie 1964, în cauza penală în privința lui *Rusu (Russu) Dumitru Xxxxx*, cu încetarea procesului penal și reabilitarea acestuia.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată semnată la **28 februarie 2023** și pronunțată integral la **07 martie 2023**.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecători

Guzun Ion

Catan Liliana

Boico Victor

Cobzac Elena